Aan de Raad

Made, 9 juni 2026

Raadsvergadering 9 juli 2026	**Registratienummer:** 2026007203 **Casenr:** Meerdere
Onderwerp: Beheerplan sportparken	

Portefeuillehouder: L.M.T. Rullens **Ambtelijke coördinatie:** Sociaal Domein **Steller:** J.A.J. Bouwens	**Bijlagen:** 1. Raadsbesluit	**Voorbereiden 'Raad in Gesprek':** ■ Ja ☐ Nee

SAMENVATTING
De gemeente Drimmelen is als verhuurder van sportparken verantwoordelijk voor de investeringen aan en groot onderhoud van deze voorzieningen. Om dit goed uit te kunnen voeren is een beheerplan opgesteld, dat past bij degelijk, verantwoord en consistent financieel beleid. Met het vaststellen van dit beheerplan en het reserveren van de hiervoor benodigde middelen, creëren we duidelijkheid en perspectief voor onze sportclubs. We doteren jaarlijks € 55.000,- voor groot onderhoud. De kapitaallasten voor de investeringen lopen in de planperiode van 2027-2036 op tot € 370.000,-. We verwerken dit in onze begroting.

VOORGESCHIEDENIS
De gemeente Drimmelen is als eigenaar / verhuurder verantwoordelijk voor het onderhoud aan de sportparken. Het reguliere onderhoud aan de velden zoals maaien, zaaien, beluchten, en het jaarlijks onderhoud aan de kunstgrasvelden, is geregeld door middel van onderhoudscontracten waarvoor onze exploitatiebegroting voldoende ruimte biedt. Voor de investeringen en de renovaties ligt dat anders. Sinds 2020 werken we voor deze uitgaven niet meer met een onderhoudsplan. De voormalige '*reserve Buspo*' (Buspo staat in dit kader voor 'Buitensport') is toen opgeheven en sindsdien worden budgetaanvragen op 2 manieren ingebracht:

- Investeringen worden aangevraagd in het Investeringsplan;
- Renovaties worden aangevraagd door incidenteel de budgetten in de exploitatie op te hogen.

Omdat de gegevens ten aanzien van leeftijden, afschrijvingstermijnen, technische staat en de benodigde budgetten niet actueel of voorhanden waren, hebben we de afgelopen jaren problemen gekend in het beheer en onderhoud van onze sportparken. Ook ontbreekt een duidelijke demarcatie wie waarvoor verantwoordelijk is ('wie doet wat') en wat het ambitieniveau is ('hoe ver we daarin gaan').

Dat heeft geleid tot ad hoc werken, onvrede bij de sportclubs, onnodige uitgaven, onevenredig inzet door de ambtelijke organisatie plus acute problemen zoals bij de hockeyclub in Made.

Met het aanbieden van de evaluatie (deel 1) van het beleidskader maatschappelijke accommodaties, gaf de gemeenteraad opdracht om een beheerplan voor de sportparken op te gaan stellen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?
Dit beheerplan moet zicht, grip en regie geven in de investeringen in en groot onderhoud aan de gemeentelijke sportparken. We brengen de raad ook in de positie dat zij keuzes kan maken in ambitieniveau en budget: de kaderstellende taak van de gemeenteraad.

WAT GAAN WE DOEN?
We brengen het gegevensbeheer op orde, laten de nodige uitgaven -zodat voldaan kan worden aan sporttechnische eisen vanuit de sportbonden- onafhankelijk en objectief in kaart brengen. Daarnaast leggen we dit beheerplan eens per 5 jaar -telkens met een doorkijk voor de volgende 10 jaar- voor aan de raad.

Door op deze manier te werken:
- ontstaat een cyclisch proces;
- dat rust en duidelijkheid brengt bij onze sportclubs;
- dat bijdraagt aan bereiken van onze beleidsdoelstellingen ten aanzien van het ondersteunen van onze sportclubs;
- dat aansluit bij hoe de gemeente Drimmelen met andere ‘kapitaalgoederen’ (o.a. gebouwen en civiele kunstwerken) omgaat;
- passend binnen het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV);
- passend bij degelijk, verantwoord en consistent financieel beleid;
- en zal de ambtelijke inzet teruggebracht worden tot normale proporties.

HET BEHEERPLAN
Het beheerplan is feitelijk een MIOP: een Meerjaren Investerings- en Onderhoudsplan.

Het is een combinatie van 4 type uitgaven, zoals we die op grond van het BBV en in onze begroting kennen.

1. <u>Investeringen</u>
   Wat: uitgaven die op grond van financiële spelregels leiden tot financieel activeren en afschrijvingslasten
   Hoe: aanvragen als Investering in de Kadernota, elk jaar opnieuw, telkens met een doorkijk voor de volgende 4 jaar
   Voorbeeld: de aanleg of vervanging van een kunstgrasveld, een veldomheining of een verlichtingsinstallatie.

2. <u>Renovaties</u>
   Wat: groot onderhoud: uitgaven waarvoor een voorziening gevormd wordt
   Hoe: dotaties vanuit de exploitatie, zodat op het juiste moment voldoende geld in de voorziening beschikbaar is om de geraamde uitgaven te kunnen betalen
   Voorbeeld: een toplaagrenovatie van een natuurgras sportveld.

3. <u>Regulier Onderhoud</u>
   Wat: uitgaven die passen bij verantwoordelijkheden die we als gemeente hebben in reguliere onderhoudszaken
   Hoe: reguliere kosten die we dekken uit de exploitatie; de werkzaamheden zijn veelal in een onderhoudscontract tussen gemeente en aannemer of installateur gegoten
   Voorbeeld: normaal / klein onderhoud aan de natuurgrasvelden (maaien, zaaien, beluchten, egaliseren etc.) de sporttechnische zaken (verlichting, goals, ballenvangers,) en groen rondom de sportparken (bomen, struiken)

4. Cyclisch terugkerende kosten
   Wat: uitgaven die we periodiek maken om zaken te inspecteren of monitoren
   Hoe: kosten dekken we uit de exploitatie
   Voorbeeld: vastgestelde keuringen voor kunstgras bij bepaalde leeftijden, periodieke inspecties van verlichtingsmasten, en de periodieke actualisatie van het nu voorliggende beheerplan.

Het nu voorliggende beheerplan voorziet in het opnemen van kostenpost 1 en 2 op de genoemde wijze. Kostenposten 3 en 4 zijn al goed opgenomen in de exploitatie.

Het Beheerplan heeft als planperiode 2027-2036. Investeringen die in 2026 benodigd zijn, zijn hierin dus niet meegenomen. In 2031 wordt dit plan technisch en administratief geactualiseerd.

BELEIDSWIJZIGING HOCKEYCLUB MADE
Op grond van de eerder gemaakte privatiseringsafspraak, is de huidige beleidslijn dat we alle voorzieningen op het sportpark van de Madese Hockey Club (hierna: MHC) privatiseren. Om die reden was oorspronkelijk in onze begroting niets opgenomen en gereserveerd voor MHC.

De evaluatie van het beleidskader maatschappelijke accommodaties liep parallel aan de gesprekken met MHC over hun toekomstperspectief, met de bekende urgentie rondom de velden en dan specifiek nu veld 1. We hebben geconcludeerd dat privatiseren van de velden en de daarbij behorende sporttechnische voorzieningen (verlichting, ballenvangers etc.) niet haalbaar is voor MHC. De eerder gemaakte privatiseringsafspraken zijn gemaakt met daarin de clausule dat privatisering alleen geëffectueerd zou worden als dit financieel haalbaar was. Dit zou een dermate financiële impact hebben, dat het voortbestaan van de club direct op het spel staat. Privatisering past daarmee niet bij de ondersteuning die we als gemeente willen bieden aan MHC.

Het is voor ons college, op basis van de gesprekken met de club, de inzage in de cijfers, de input vanuit de evaluatie en de kennis van wat werkt in vergelijkbare situaties, duidelijk dat de eerder gemaakte afspraken herzien moeten worden. Daarbij is het uitlegbaar dat de lijn ‘zoals die voor voetbal geldt’ getrokken wordt voor de hockeyclub. Dat is duidelijk, consistent en ook in het verleden hebben we deze lijn voor hockey gehanteerd. Dat betekent dat het voorstel van ons college is dat de gemeente eigenaar van de velden inclusief bijbehorende sporttechnische voorzieningen blijft en de club deze huurt van de gemeente. De gemeente regelt het specialistisch onderhoud plus de vervangingsinvesteringen en de club regelt het klein (dagelijks) onderhoud.

In het nu voorliggende beheerplan is deze beleidslijn verwerkt in de cijfers.

Veld 1: In een apart raadsvoorstel gaan we in op de mogelijkheden voor veld 1, waarvoor in 2026 een investering benodigd is. Over 10 jaar, in 2036, is dan normaliter opnieuw een investering in de toplaag nodig. Die kosten zijn in dit beheerplan opgenomen. Daarbij zijn we uitgegaan van de toplaagvervanging van het type waterveld. Dat betekent dat als de gemeenteraad besluit om deze meerkosten niet te willen dragen, we de benodigde investering in 2036 naar beneden bijstellen. Sec de toplaag is ongeveer €25.000,- duurder.

Veld 2: De investering in veld 2, in 2027, is opgenomen, gebaseerd op het type zandingestrooid zoals het huidige beleid voorschrijft.

We hanteren het uitgangspunt dat we de capaciteitsnormen van de sportbond (KNHB) aanhouden. Daarbij stellen we vast dat het 2^{e} veld momenteel niet nodig is, maar de reële verwachting is, dat de club binnen afzienbare tijd weer terug groeit naar de omvang die recht

geeft op een 2e veld, zoals tot voor de Coronaperiode ook het geval was. Tegelijkertijd vinden we het belangrijk dit te blijven volgen. Als de verwachte groei niet wordt gerealiseerd, geldt dat de gemeente (forse) kosten maakt die niet nodig blijken te zijn. Dan geldt formeel dat er sprake is van overcapaciteit en dat vraagt om een handelingskader. Daarover meer bij de passage over Keuze 3, verderop in dit voorstel.

Voor het halve veldje geldt dat we dit zien als overcapaciteit en dat dit veldje te zijner tijd niet meer vervangen wordt door / op kosten van de gemeente, op grond van het feit dat 2 velden voor MHC al bijzonder ruim is en niet te verwachten is dat de club binnen 10/15 jaar dermate groeit dat deze extra capaciteit nodig is. De hiermee gepaard gaande kosten zijn naar onze mening niet langer te verantwoorden. Het medegebruik voor schoolsport van dit veldje zal te zijner tijd dus ook komen te vervallen. Hiervoor zoeken we i.o.m. clubs een alternatief, wat prima lijkt te passen op 1 van de 2 andere hockeyvelden, of andere velden op het sportpark (bv. kunstgras voetbal, tennis/padel). We gaan met MHC in gesprek om te bespreken wat we met de vrijkomende ruimte kunnen doen. MHC is akkoord met dit uitgangspunt.

Een volgend agendapunt in deze raadsvergadering gaat in op de vraag hoe om te gaan met de investering in en de meerkosten voor een waterveld voor veld 1.

ACTUALISATIE DEMARCATIELIJST

Met de term demarcatielijst doelen we in dit verband op de lijst van gemeentelijke voorzieningen op sportparken. De verdeling van onderhoudsverantwoordelijkheden tussen verhuurder en huurder is verwerkt in de huurovereenkomsten incl. Cafetariamodel en is geen onderdeel van dit voorstel.

Om inzicht te krijgen in de huidige demarcatielijst is het belangrijk terug te kijken naar wat ons huidige beleid voorschrijft. Dit beleid vindt zijn oorsprong in de Harmonisatienota die kort na het ontstaan van de gemeente Drimmelen is opgesteld.

Huidig beleid (op basis van de Harmonisatienota)

We maken op grond van bestaand beleid een onderscheid in primaire en secundaire sportvoorzieningen.

De primaire sportvoorzieningen betreffen volgens de Harmonisatienota: de sportvelden, drainage, beregening en verlichting (laatstgenoemde alleen van trainingsvelden). We streven naar 'goede' velden, maar we accepteren velden van 'een redelijke kwaliteit'.

De secundaire sportvoorzieningen betreffen tegelpaden, groenstroken (bosschages), reststroken gras, waar vaak ook (clubeigen) speelvoorzieningen op zijn geplaatst. We kozen hier voor een sober en adequaat onderhoudsniveau, waarbij we de voorzieningen in stand houden en achterstallig onderhoud voorkomen.

Deze demarcatie is nader uitgewerkt in de vorm van een kruisjeslijst, maar deze bood onvoldoende houvast:

> *Voorbeeld: een dug-out: we zijn hiervoor als gemeente verantwoordelijk op hoofdvelden, maar we deden dat ook op bijvelden. En dan blijft er onduidelijkheid over 'type' (steen of kunststof), inrichting (zitbank of stoeltjes) en 'omvang' (4, 5 of 6 meter breed). Ook zijn we niet verantwoordelijk voor veldomheiningen van bijvelden, maar toch kregen clubs die van ons; inclusief een tegelpad.*

Scenario 1

Op basis van de 'oude demarcatielijst en werkwijze' deden we als gemeente dus meer dan waarvoor we verantwoordelijk waren. We zouden ervoor kunnen kiezen om deze werkwijze voort te zetten. Dit noemen we Scenario 1.

De effecten daarvan zijn in beeld gebracht. Het college is geen voorstander van dit scenario. Hoewel de meerkosten van dit Scenario over de planperiode van 10 jaar lijken mee te vallen, zijn deze voor de langere termijn veel forser, omdat een aantal investeringen van deze voorzieningen in de periode 2035-2050 plaatsvindt. Daarnaast vinden we dat hiermee een 'plus' ontstaat die niet per se noodzakelijk is.

Nieuwe / actuele demarcatielijst
Het ontbreken van een duidelijke demarcatie leidt tot onduidelijkheid, discussies / onvrede, onnodige kosten en onnodige inzet.

Een goede demarcatielijst geeft antwoord op de vragen:
- Wie is waarvoor verantwoordelijk?
- Wat doen we dan exact wel en wat doen we niet?

We brengen daarom een demarcatie aan die:
- Op hoofdlijnen past bij de uitgangspunten zoals eerder door de raad vastgesteld ten tijde van de Harmonisatienota;
- Past bij actuele uitgangspunten zoals voorgeschreven door sportbonden en bij realistische en gangbare uitgangspunten die werkbaar blijken 'in den lande';
- Past bij het uitgangspunt 'sober maar doelmatig' zoals we hanteren bij andere nota's kapitaalgoederen.

We stellen daarom een verduidelijking en aanscherping voor, die beter beschrijft wat we doen en hoe we dat doen, maar waarbij we ook duidelijker aangeven wat we niet (meer) doen. De nieuwe volledige demarcatielijst is opgenomen in het beheerplan in de Bijlage. Clubs zien in dat we meer duidelijkheid en houvast bieden en dat wordt gewaardeerd.

Scenario 2
Werken op basis van de nieuwe Demarcatielijst noemen we Scenario 2. De effecten daarvan zijn verderop in beeld gebracht. Het college is voorstander van Scenario 2, waarbij er sprake is van een solide basis, voldoende voorzieningen en acceptabele kosten.

Hierbij dient ook rekening te worden gehouden met het feit dat de onderhoudskosten de afgelopen 15 jaar meer dan verdubbeld zijn en onze huurprijs daarin niet naar rato is meegegroeid. Clubs zouden ca. 30% van de onderhoudskosten moeten betalen in de vorm van huur, maar dragen op dit moment ca. 20% bij.

Ons college zou kunnen overwegen om de huurlasten weer in lijn te brengen met de oorspronkelijk gestelde dekkingsgraad van de onderhoudslasten. Dat zou echter betekenen dat de lasten voor de clubs fors toenemen. We achten dit onhaalbaar en daarmee onwenselijk. Om die reden is 'terug naar de basis' qua voorzieningenniveau een realistisch haalbaar scenario, maar dat vraagt dan ook duidelijkheid en doortastendheid, zowel beleidsmatig als in de uitvoering.

Ook kan ervoor gekozen worden om bijvoorbeeld in een periode van een aantal jaren wel stappen te zetten richting meer kostendekking. Deze keuze maakt ons college nu niet. Naar onze mening moeten we met dit beheerplan eerst zorgen voor een duidelijk toekomstperspectief, onze beloftes waarmaken en is het voor het vertrouwen en de relatie niet bevorderlijk om huren nu direct te laten oplopen. Wanneer we de basis op orde hebben, gaan we stappen zetten om binnen deze bestuursperiode toe te werken naar verhoging van de huur zoals eerder in beleid is vastgelegd.

OVERCAPACITEIT
In de evaluatie van het beleidskader maatschappelijke accommodaties deel II brachten we in kaart dat er sprake is van overcapaciteit bij onze sportclubs. Er zijn 3 voetbalclubs (SV Terheijden, VV Zwaluwe, VCW) die allen 1 veld 'teveel' hebben. Ook de Madese Hockey Club heeft, rekening houdend met het voorgaande, 0,5 veld teveel en als de verwachte groei niet gerealiseerd wordt zelfs 1,5 veld teveel.

In de evaluatie vermeldden we ook dat de overcapaciteit voordelen biedt qua flexibiliteit, maar ook extra kosten voor gemeente (onderhoud) en clubs (huur) met zich meebrengt. De kosten die met deze overcapaciteit gepaard gaan, bedragen voor de gemeente op jaarbasis grofweg € 85.000,- (€ 20.000,- per natuurgras voetbalveld; € 25.000,- per half kunstgras hockeyveld). Dit bestaat uit kosten voor regulier onderhoud, afschrijvingslasten, en dotatie in de voorziening voor renovaties. De huurlast bedraagt voor de voetbalclubs ca. € 2.850,- per veld per jaar en voor de hockeyclub € 4.500,-.

Daarnaast levert een veld voor de clubs ook werk op en we zien de clubs worstelen met vrijwilligers. Dat maakt dat we het belangrijk vinden dit goed te monitoren. Gelet op de kosten en extra inzet, gaan we vanaf heden jaarlijks de capaciteitsberekeningen uitvoeren en bespreekbaar maken met de clubs.

Een optie zou zijn om actief te gaan sturen op overcapaciteit. Bijvoorbeeld door regulier onderhoud en de investeringen en veldrenovaties niet meer uit te voeren als er sprake is van overcapaciteit. Hiervoor dienen dan nadere uitvoeringsafspraken te worden gemaakt. Bijvoorbeeld over welke periode we monitoren, of er zicht is op groei (bv. door woningbouw), kwaliteit van natuurgras, mogelijkheden voor medegebruik etc. Maar waarbij de uitkomst dus zou kunnen zijn: we stoppen met onderhoud aan / investeren in de velden die we bestempelen als overcapaciteit.

Scenario 3
Wanneer we de nieuwe demarcatielijst (Scenario 2) koppelen aan sturen op overcapaciteit, ontstaat Scenario 3. U ziet, op basis van de huidige situatie, de financiële effecten.

In het voorliggende voorstel gaan we niet uit van dit scenario, omdat we pas in 2026-2027 starten met het jaarlijks volgen van de capaciteitsberekeningen en de situatie bij de clubs ook in positieve zin kan veranderen. Daarnaast ontbreekt op dit moment nog een handelingskader voor capaciteitsvraagstukken. Uw raad kan uiteraard besluiten hieraan te gaan werken. Effectuering zal, mits uw raad ervoor kiest dit scenario nader uit te werken, te zijner tijd dus potentieel een positief financieel resultaat betekenen. Hiermee brengen we echter wel direct in kaart wat -op dit moment- de kosten van overcapaciteit bedragen.

WIE ZIJN DE BETROKKEN PARTIJEN?
De betrokken voetbalclubs, hockeyclub en handbalclub.

WAT ZIJN DE KOSTEN?
Hieronder volgt een overzicht van de totaaluitgaven voor Investeringen en Renovaties voor de 3 Scenario's berekend over de periode 2027-2036.

	Scenario 1		**Scenario 2**		**Scenario 3**	
	Investering	**Renovaties**	**Investering**	**Renovaties**	**Investering**	**Renovaties**
Totaal	€ 4.713.000	€ 460.000	€ 4.616.000	€ 460.000	€ 4.474.000	€ 394.000

De afschrijving van de toplaag van kunstgrasvelden was voorheen gebaseerd op 15 jaar. Dat is niet realistisch. Ervaringen en marktcijfers tonen aan dat 10 jaar realistisch is. Naast praktische overwegingen biedt dit ook meer comfort: een investering uitstellen is makkelijker dan een investering naar voren halen. Terreininrichting (afrastering, tegelpaden) schrijven we

af in 30 jaar, veldinrichting (goals, ballenvangers, dug-outs) schrijven we af in 20 jaar. Dit passen we aan in onze begroting in het overzicht afschrijvingstermijn investeringen.

De dotatie is over de gehele planperiode hoog. Omdat deze echter niet negatief mag zijn voor de jaren t + 3 (in dit geval tot en met 2030), is deze dotatie nodig. Bij actualisatie van dit beheerplan in 2031 kan mogelijk de dotatie naar beneden worden bijgesteld.

De huidig geldende omslagrente is 1,2%.

Als we scenario 2 uitwerken, zien we meerjarig de volgende kosten in onze exploitatie:

- de jaarlijkse dotatie voor groot onderhoud bedraagt € 55.000,-.
- de jaarlijkse kapitaallast loopt als gevolg van de investeringen op volgens onderstaande tabel:

	Totale kapitaallast
2027	€ 0
2028	€ 181.307
2029	€ 179.373
2030	€ 188.190
2031	€ 204.968
2032	€ 206.854
2033	€ 215.141
2034	€ 212.799
2035	€ 214.598
2036	€ 250.742
2037	€ 371.051

Voor een verdere specificatie van de kosten verwijzen we naar het beheerplan in de Bijlage.

WAT ZIJN DE ALTERNATIEVEN?
Door middel van het beheerplan en de 3 scenario's zijn verschillende opties in beeld gebracht. Het college kiest voor optie 2. De gemeenteraad kan besluiten voor een alternatief scenario (1 of 3) te kiezen. Daarnaast zijn er nog andere alternatieven:

- *Onderhoud matigen ('een onsje minder')*. Dat kan binnen de bestaande afspraken niet omdat er sporttechnische eisen zijn waaraan voldaan moet worden. Onderhoud matigen leidt daarnaast tot snellere degradatie van de kwaliteit van een veld en daarmee tot versnelde investeringen (eerder renoveren) of hogere herstelkosten (ingrijpender renoveren);
- *Toch vasthouden aan de privatisering van MHC* op basis van de gemaakte afspraken. Het college meent in dit voorstel voldoende toegelicht te hebben dat dit geen wenselijk alternatief is;
- *Het 2e veld MHC pas renoveren als men dit op basis van de capaciteitsberekeningen van de sportbond wel nodig heeft*. Hiermee schuiven we een stevige investering in 2027 'naar achteren'. Hoewel dit normtechnisch kan, achten we het uit praktische overwegingen bijzonder lastig om de club in een tijdsbestek van 1 jaar 1,5 veld te ontnemen. Dat vraagt zoveel aanpassingen, dat dit haast onwerkbaar is. Tegelijkertijd zien we ook na jaren van daling weer stijgende ledenaantallen.

HOE GAAN WE COMMUNICEREN?
We informeren de betrokken clubs over uw besluit.

WAT IS DE VERVOLGPROCEDURE?
Na uw besluit verwerken we de consequenties in de Begroting 2027 en de Kadernota 2028-2030. Begin 2027 starten we met de voorbereidingen voor het kunnen vervangen van de velden die in de zomer van 2027 op de planning staan.

Burgemeester en wethouders van Drimmelen

S.K. Maas	B.H.G. Scholtze
Loco-gemeentesecretaris	Burgemeester

De raad van de gemeente Drimmelen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 juni 2026

gelet op * ;

B e s l u i t :

1. De verantwoordelijkheid ten aanzien van eigendom, beheer en onderhoud van de 2 kunstgras hockeyvelden bij de gemeente te houden;
2. De nieuwe demarcatielijst voor de voetbal-, hockey- en handbalsport op gemeentelijke sportparken vast te stellen;
3. Het halve hockeyveld niet meer als gemeentelijke verantwoordelijkheid te zien na einde levensduur 1-1-2027;
4. Het beheerplan sportparken 2027-2036 vast te stellen op basis van scenario 2;
5. De hiervoor benodigde middelen conform het BBV opnemen in de begroting 2027 en de meerjarenbegroting 2028-2030;
6. Dit beheerplan elke 5 jaar, telkens met een doorkijk van 10 jaar, aan de raad voor te leggen.

Made, 9 juli 2026

de raad voornoemd,

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening

Laten staan ivm handtekening